

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2016 r. w Gliwicach

sprawy H. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 2 maja 2016 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu H. O. prawo do emerytury poczynając od 12 kwietnia 2016r.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 1094/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 maja 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu H. O. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 887, ze zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji oraz w toku procesu, ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Wskazał, że w okresie zatrudnienia w Hucie (...) w B. w okresie od 18 grudnia 1990r. do 31 maja 1995r., zajmował się naprawami i bieżącą konserwacją różnego rodzaju urządzeń będących elementami infrastruktury Oddziału Wielkich P., który był w ruchu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji,

a dodatkowo podniósł, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu zatrudnienia od 18 grudnia 1990r. do 31 maja 1995r., w Hucie (...) w B., z uwagi na fakt, iż przedłożone przez niego za ten okres świadectwa pracy w warunkach szczególnych, nie zostało wystawione przez następcę prawnego pracodawcy.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony H. O., urodzony (...) jest uprawniony do zasiłku przedemerytalnego, natomiast w dniu 17 marca 2016r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...), jest członkiem OFE, jednak równocześnie z wnioskiem emerytalnym złożył wniosek o przekazanie zgromadzonych tam środków na rzecz dochodów budżetu państwa.

Organ rentowy, w zaskarżonej decyzji kwestionował, iż skarżący na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat, bowiem w ocenie ZUS ubezpieczony nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych, pracy w okresie od 18 grudnia 1990r. do 31 maja 1995r.

w Hucie (...) w B., z uwagi na fakt, iż przedłożone przez niego za ten okres świadectwa pracy w warunkach szczególnych, nie zostało wystawione przez następcę prawnego pracodawcy.

W toku procesu Sąd ustalił, że w Hucie (...) w B., w ramach Oddziału Wielkich P. wydzielona była tzw. grupa utrzymania ruchu. Był to zespół pracowników w skład którego wchodził głównie ślusarze. W szczególności zajmowali się oni remontami i bieżącą konserwacją obiektów stanowiącą infrastrukturę wielkich pieców. Pracownicy tej grupy zajmowali się naprawami i wymianą elementów wielkich pieców, a także urządzeń bezpośrednio współpracujących z tymi piecami, podczas pracy tego wydziału. W praktyce na wydziale tym było umiejscowionych kilka wielkich pieców i przeważnie jeden z nich podlegał remontowi, były to bowiem przestarzałe i awaryjne urządzenia. Natomiast pozostałe piece na tym wydziale w dalszym ciągu pracowały. Podobna sytuacja zachodziła w wypadku remontów i napraw urządzeń peryferyjnych wielkiego pieca, które ze względu na gabaryty i wagę, były naprawiane na miejscu ich posadowienia, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie wielkiego pieca, który w tym czasie pracował.

Ubezpieczony w spornym okresie pracował w brygadzie utrzymania ruchu w charakterze ślusarza. Do jego obowiązków należało usuwanie awarii i bieżące naprawy różnego rodzaju urządzeń będących wyposażeniem wielkich pieców i urządzeń z nimi współpracujących. W szczególności naprawiał w wielkich piecach: zatykarki, dysze, obsady i tzw. becзки. Naprawiał też nagrzewnice i tzw. suwnice lejnicze, które odbierały surówkę z wielkiego pieca. Urządzenia te naprawiał w miejscu ich pracy, bowiem ze względu na ich gabaryty, bądź sposób zamontowania, nie można ich było odtransportować do warsztatu. Wszystkie wymienione urządzenia były narażone na oddziaływanie wysokiej temperatury i zapylenia pochodzącego z procesów technologicznych. Z tego też względu ulegały częstym awariom i niezbędna była ich bieżąca konserwacja, na wydziałach gdzie pracowały. Awarii takich była dość znaczna ilość i z tego względu pracownicy utrzymania ruchu nie zajmowali się innymi pracami, niż opisane powyżej. W tym czasie na wydziałach tych pracowały pozostałe urządzenia produkcyjne. Równocześnie odwołujący nie pracował stale w warsztacie ślusarskim, gdyż tam byli zatrudnieni tzw. ślusarze warsztatowi. Obecność odwołującego w tym warsztacie, tak jak pozostałych ślusarzy utrzymania ruchu, ograniczała się wyłącznie do odebrania polecenia przez przełożonego i pobrania stosownych materiałów i narzędzi. Dodatkowo ilość prac związanych z usuwaniem awarii i konserwacją w obrębie wielkich pieców wymagała okresowego wsparcia ekip remontowych również przez ślusarzy warsztatowych. W takim charakterze ubezpieczony pracował do końca zatrudnienia w tej firmie.

Ubezpieczony, w trakcie pracy na tym wydziale, podlegał takim samym warunkom szkodliwym, jak pracownicy tego wydziału pracujący przy produkcji, tj. wysokiej temperaturze, zapyleniu, hałasowi i oparom siarki. Pracownicy brygad utrzymania ruchu, w tym również ubezpieczony pracowali codziennie w wymiarze

8 godzin na dobę, zaś gdy dochodziło do awarii i powstawała konieczność jej pilnego usunięcia, to pracowali przeważnie w godzinach nadliczbowych.

Ponadto Sąd ustalił, że pracownicy odchodzący z tego przedsiębiorstwa, jak świadkowie w niniejszej sprawie, otrzymywali od pracodawcy świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący świadectwa takiego jednak nie trzymał. Natomiast świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawił mu Zakład (...) Sp. z o.o. w B., który był podmiotem stworzonym przez osoby z zarządu Huty (...) i realizującym dotychczasową produkcję tej huty, na jej urządzeniach. Okres zatrudnienia u tego pracodawcy, od 16 czerwca 1995r. do 31 grudnia 1998r., przy wykonywaniu takich samych prac, jak w spornym okresie, został odwołującemu zaliczony do pracy w warunkach szczególnych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków: K. O. i L. D. (k.29-31), a także akt osobowych odwołującego, dołączonych do akt niniejszej sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają, a nadto znajdują potwierdzenie w dokumentacji osobowej odwołującego. Należy również podkreślić, że świadkowie precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter pracy odwołującego. Nadto świadek L. D., który był w okresie spornym zatrudniony na stanowisku tożsamym ze stanowiskiem odwołującego, ma ten okres zaliczony do pracy w warunkach szczególnych w oparciu o wydane mu przez pracodawcę, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, H. O. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 887, ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy okres zatrudnienia H. O. w Hucie (...) w B. w okresie od 18 grudnia 1990r. do 31 maja 1995r. można uznać z okres pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku, wykonywanej w szczególnych warunkach, a tym samym, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2007r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2007r. oraz nieprzystąpieniu do OFE. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Ubezpieczony ukończył 60 lat życia i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na rzecz dochodów budżetu państwa. Kwestie te nie były ostatecznie sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy nie zaliczył mu żadnego okresu takiej pracy.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd przyjął, że ubezpieczony posiada wymagany 15 letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony bez względu na nazwę zajmowanego stanowiska, wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace w szczególnych warunkach w okresie zatrudnienia w Hucie (...) w B. od momentu podjęcia zatrudnienia w tej hucie, tj. od 18 grudnia 1990r., do końca zatrudnienia u tego pracodawcy, tj. do 31 maja 1995r.

W całym tym okresie ubezpieczony faktycznie, stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał wyłącznie prace związane z remontami i bieżącą konserwacją urządzeń będących częścią urządzeń produkcyjnych huty, na wydziałach będących w ruchu. W szczególności jego praca odbywała się przez pełne dniówki robocze w hali produkcyjnej huty, na wydziale wielkich pieców, gdzie pracowały w tym czasie pozostałe urządzenia produkcyjne.

Prace przy obsłudze urządzeń wielkiego pieca, wymienione zostały w wykazie A, dział III, poz. 4, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.). Natomiast praca przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, została wymieniona w wykazie A, dział XIV, poz. 25.

Bez znaczenia pozostaje, że pracodawca nie wystawił mu za ten okres świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Fakt wykonywania takiej pracy został bowiem w stosunku do spornego okresu, wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że H. O. z momentem ukończenia wieku 60 lat, tj. (...), spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikające z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Mając na względzie powyższe, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 12 kwietnia 2016r.

(-) SSO Mariola Szmajduch